

ОСНОВНИ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УСТАНОВ СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ

Сучасний розвиток суспільства переважно зосереджений на людщині, її потребах та інтересах, а також на роз'ясненні переваг і недоліків політичної та економічної культури, культури комунікації, спілкування тощо. Метою такого роз'яснення є формування особистості з активним мисленням, яка має попитом громадянськість, соціальної рівності й справедливості. Саме гуманізмом, орієнтацією на здобуття загальнолюдських цінностей, спрямованістю на розвиток політичної та громадянської активності людей вирізняється діяльність більшості соціокультурних установ. Вихідними умовами їх діяльності є врахування соціального замовлення, змісту тієї чи іншої проблеми й спрямованості інтересу, формування широкого кругозору, чітких уявлень про особливості розвитку сучасного світу загалом і нашої країни зокрема.

Вказані вище чинники актуалізують проблеми соціокультурної діяльності в Україні, де на початку XXI ст. ситуація, зумовлена трансформацією культурних, соціальних і економічних сфер суспільного життя в результаті впливу інформатизації, до певної міри змінюється. Нині ми не завжди можемо знайти відповідність між занятими суспільства в культурному просторі та пропозиціями з боку традиційних соціокультурних інституцій. Водночас виникає запитання щодо перспектив подальшого розвитку соціально-культурної діяльності. На нашу думку, ці перспективи насамперед пов'язані з ідеями подальшого її самовизначення як науково-практичної діяльності, виходу зі сфери винятково дозволу та культури. Зазначимо, що у більшості теоретиків і практиків культурно-дозволової діяльності (О. Зириньова, Т. Козлова, О. Петінова, Е. Полудішана-Брюнок, О. Стратівоїт) нині є сумніви з приводу подальших перспектив розвитку мережі культурно-освітніх установ (або, як їх зараз називають, установ культурно-розважального типу). Тому, розглядаючи перспективи розвитку соціально-культурної сфери та установ, що працюють в її межах, ми зауважимо значальну тенденцію її розвитку – тенденцію самовизначення, що виявляється у прагненні фіхівіце до уточнення її предметного поля [1; 2].

Ми сміливі вважати, що саме інформаційний складник соціально-культурної діяльності, заснований на триєдності цінностей культури, пильної активності особистості та потреб в комунікації, визначає сучасне поле, в якому існують організації та установи, що спеціалізуються у наданні соціокультурних послуг. На цьому тлі розширюється простір, в якому, завдяки накопиченню інформації, з'являється більше можливостей для надання послуг: установами соціокультурної сфери, якими є музеї, театри, кіноотеатри, бібліотеки тощо.

Утім соціально-культурна сфера України нині перебуває на початковому етапі розвитку інформатизації. Базовими ж тенденціями розвитку інформатизації в соціокультурних інституціях є широкий доступ до інформації без будь-яких обмежень та нарощення інформаційного й інтелектуального потенціалу. Так, заклади соціально-культурної сфери мають допомагати громадянам користуватися перевагами інформаційного суспільства, реалізуючи їхнє право на доступ до інформації і знань, забезпечувати можливість для комунікації в межах місцевих співтовариств і між ними, не залежно від їх масштабу. Пріоритетне значення для них має забезпечення доступу до локальних інформаційних ресурсів, формування інформаційної нерівності. Старий формат роботи організації соціокультурної сфери, а саме розповсюдження інформації тільки через друковані засоби комунікації, не відповідає вимогам нинішнього часу. На перший план виходять провітницька функція, що акумулює в собі інформаційні, освітні, виховні, комунікаційні завдання, які вирішуються завдяки впровадженню інноваційних заходів: акцій, вистав, інтерактивних екскурсій, мультимедійних презентацій, інтернет-вікторин тощо.

Цілеспрямована робота з різними аудиторіями також сприяє усвідомленню діяльності соціокультурних установ. Адрже в умовах культурного (етнічного) розмаїття існує нагальна потреба у проведеної соціально-культурними закладами цілеспрямованої роботи, яка б сприяла формуванню культури міжнаціональної взаємодії, розвитку патріотизму, громадянської позиції, толерантності, творчої активності.

Спирваючись на досвід фахівців галузі, а також на проведені нами дослідження, можемо припустити, що найактуальнішою тенденцією розвитку установ соціально-культурної сфери є насаження інформатизація, за рахунок якої забезпечуються повноцінна робота з громадськістю, зворотній зв'язок і формування затребуваних проєктів. Наші подальші дослідження будуть спрямовані на виявлення необхідності сегментації контактних аудиторій, що є також важливою умовою для ефективного розбудови соціокультурних установ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Голоха Л. Ф. Модернізація державного управління бібліотечною справою в Україні: теоретико-методологічні аспекти: автореф. дис... на здобуття наук. ступеня канд. держ. упр.: спец. 25.00.01 «Теорія та історія державного управління» / Л. Ф. Голоха. – Дніпропетровськ, 2009. – 22 с.
2. Козлова Т. В. Связи с общественностью в структуре государственного учреждения культуры: концептуальная модель, направления, формы, методы: дис... на соиск. науч. степени канд. культуролог. наук: спец. 24.00.01 «Теория и история культуры» / Т. В. Козлова. – Москва, 2011. – 183 с.